

**ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПИЈАЧНЕ УСЛУГЕ
" ТРЖНИЦА" , НИШ**

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ**

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

ЈКП "Тржница", Ниш је јавно комунално предузеће за пружање пијачних услуга (у даљем тексту: Предузеће)

Регистровано је код Агенције за привредне регистре. Регистар привредних друштава број 62233/2005. године од 13.7.2005 године. Предузеће послује са скраћеним називом ЈКП "Тржница", Ниш.

Предузеће је основано 1952. године као Управа за пијаце, од марта 1982 год. мења се у РО "Тржница" Ниш а од 1991 год. мења се у Јавно предузеће чији је оснивач Локална Самоуправа. Скупштина града Ниша је августа 1997 год. Донела Одлуку о трансформацији овог предузеца у комунално и од тада наше предузеће послује под називом ЈКП за пијачне услуге "Тржница", Ниш

Предузеће се бави пружањем услуга, организацијом пијачне продаје на свим пијацама на територији града Ниша. Предузеће ЈКП "Тржница" Ниш основано је као Јавно-комунално предузеће са државним капиталом које је у целини у власништву Предузећа.

Предузеће обавља комуналну делатност, одржавање пијаце и пружање пијачних услуга као делатност од општег интереса. У оквиру комуналне делатности бави се организацијом трговине на малом на пијачним тезгама, изнајмљивањем и давањем опреме и објеката на пијацама, чишћењем објеката на пијацама и пијачних простора, одстрањивањем отпадака и смећа са пијаца, санитарне и сличне активности.

Предузеће обавља пијачне делатности на дванаест уређених простора у граду који су на основу Правилника о пијачном реду и категоризацији пијаца, категоризовани као:

-зелене пијаце: Тврђава, Палидула и Дуваниште,

-робне пијаце: Цветна пијаца и ОТЦ,

-мешовите зелено-робне пијаце: Криве ливаде, Бубањ, Дурлан, Ратко Јовић, Ђеле кула, Нишка бања, и

-квантаска пијаца Медијана.

Предузеће је сагласно критеријумима из Закона о рачуноводству разврстано у средња правна лица.

Седиште Предузећа је у Нишу у улици Ђуке Динић бр.4

Порески идентификациони број Предузећа је 100668541.

Матични број Предузећа је 07174306.

Просечан број запослених у 2018. години био је 195, а у 2017. години 198.

Управљачку структуру Предузећа чине: Надзорни Одбор, пословодни орган - Директор и менаџмент.

2. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом примењивом подзаконском регулативом. Предузеће, као велико правно лице, у обавези је да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона,

обухватају: Оквир за припремање и презентацију финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење међународних рачуноводствених стандарда ("ИФРИЦ"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило Министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних ИФРИЦ тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, ИФРИЦ и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године.

Измењени или издати МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења која су била на снази за финансијске извештаје који су почињали 1. јануара 2014. године (и касније), као и накнадне измене или издати МРС/МСФИ и тумачења стандарда, нису преведени и објављени односно усвојени у Републици Србији, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја (или: али су примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја. Поред наведеног, поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Привредног Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу у потпуности сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода, обелодањени су у напомени 2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени обелодањени су у напомени 2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напомени 2.4.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

У складу са Законом о рачуноводству финансијски извештаји Привредног друштва су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода

- Измене МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године);
- Измене МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ. Измене се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);

- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, ИФРИЦ 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена ИФРИЦ на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МРС 38 „Нематеријална имовина“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МСФИ 2 „Плаћања акцијама“: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран у априлу 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измене које се односе на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене ИФРИЦ 9 „Поновна процена уграђених деривата“ ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године);
- ИФРИЦ 18 „Преноси средстава од купаца“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (важи за пренос средстава са купаца примљених на дан или после септембра 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МРС 24 „Обелодањивања повезаних страна“ – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године);
- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, ИФРИЦ 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне ИФРИЦ 14 „МРС 19 – Ограничење средстава дефинисаних примања, захтеви за минималним финансирањем и њихова интеракција“ Авансна уплата минималних средстава потребних за финансирање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- ИФРИЦ 19 „Поништавање финансијских обавеза са инструментима капитала“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);

- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак“ – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године);
- МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим правним лицима“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 „Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања учешћа у другим правним лицима: Упутство о прелазној примени“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) „Појединачни финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) „Улагања у придружена правна лица и заједничке инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 13 „Мерсење фер вредности“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Државни кредити по каматној стопи нижој од тржишне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Нетирање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Презентација ставки осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године);
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима“ – Побољшања рачуноводственог обухватања накнада по престанку радног односа (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Годишња побољшања за период од 2009. до 2011. године издата у мају 2012. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 1, МРС 16, МРС 32, МРС 34) углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

- ИФРИЦ 20 „Трошкови уклањања откривке у производној фази површинског копа“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 36 – „Умањене вредности имовине“ Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 39 „Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање“ – Обнављање деривата и наставак рачуноводства хедџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- ИФРИЦ 21 „Дажбине“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 19 „Примања запослених“ – Дефинисани планови пакнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења“ - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године.
- Допуне МРС 16 „Некретности, постројења и опрема“ и МРС 38 „Нематеријална имовина“ - Тумачење прихваћених метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).

- Допуне МРС 16 „Некретности, постројења и опрема“ и МРС 41 „Пољопривреда“ - Пољопривреда – индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Инвестициона друштва: Примена изузетака од консолидације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Иницијатива за обелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне и измене различитих стандарда „Побољшања МСФИ“ (за период од 2012. до 2014. године), која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“, у вези са класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминисао постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.

У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу. Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима“, који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи“, МРС 11 „Уговори о изградњи“, ИФРИЦ13 „Програми лојалности клијената“, ИФРИЦ15 „Споразуми за изградњу некретнина“ и ИФРИЦ18 „Преноси средстава од купаца“ и СИЦ - 31 „Приходи – трансакције размене које укључују услуге оглашавања“.

МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену.

• МСФИ 16 „Закуп“ који је објављен у јануару 2016. године, примена је за пословне периоде који почињу после 1. јануара 2019. године. Овим стандардом биће замењен досадашњи МРС 17.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике (“Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 и 144/2014).

Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру прописана је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике (“Сл. гласник РС”, бр. 95/2014 - у датјем тексту: Правилник о контном оквиру).

Према Закону о рачуноводству, финансијски извештаји обухватају: биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу и напомене уз финансијске извештаје.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја применило рачуноводствене политике обелодањене у Напомени 3, које су засноване на важећим рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

2.5. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају финансијски извештаји Предузећа на дан и за годину која се завршава на дан 31.12.2017. године, који су били предмет независне ревизије.

2.6. Наставак пословања

Финансијски извештаји Предузећа за годину завршену на дан 31.12.2018. године су састављени по начелу сталности пословања.

3. РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА

При састављању финансијских извештаја Предузећа уважна су следећа начела:

- Начело сталности.
- Начело доследности.
- Начело опрезности.
- Начело суштине изнад форме.
- Начело узрочности прихода и расхода и
- Начело појединачног процењивања.

Уважавањем **начела сталности**, финансијски извештаји се састављају под претпоставком да имовински, финансијски и приносни положај Предузећа, као и економска политика земље и економске прилике у окружењу, омогућавају пословање у неограничено дугом року („*Going Concern*“ принцип).

Начело доследности подразумева да се начин процењивања стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима, расходима и резултату пословања, то јест да се начин процењивања билансних позиција Предузећа, не мења у дужем временском раздобљу. Ако, на пример, због усаглашавања са законском регулативом, до промене ипак дође, образлаже се разлог промене, а ефекат промене се исказује сходно захтевима из професионалне регулативе везаним за промену начина процењивања.

Начело опрезности подразумева укључивање одређеног нивоа опреза при састављању финансијских извештаја Предузећа, које треба да резултира да имовина и приходи нису прецењени, а да обавезе и трошкови нису потцењени. Међутим, уважавање начела опрезности не треба разумети на начин свесног, нереалног умањења прихода и капитала Предузећа; то јест свесног, нереалног увећања расхода и обавеза Предузећа. Наиме, у Оквиру за припрему и презентацију финансијских извештаја је потенцирано да уважавање начела опрезности не сме да има за последицу значајно стварање скривених резерви, намерно умањење имовине или прихода, или намерно преувеличавање обавеза или трошкова, јер у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Начело суштина изнад форме подразумева да при евидентирању трансакција Предузећа, а тиме, последично, и при састављању финансијских извештаја, рачуноводствено обухватање треба да се врши у складу са суштином трансакција и њиховом економском реалношћу, а не само на основу њиховог правног облика.

Уважавањем **начела узрочности прихода и расхода**, признавање ефеката трансакција и других догађаја у Предузећу није везано за моменат када се готовина или готовински еквиваленти, по основу тих трансакција и догађаја, приме или исплате, већ се везују за моменат када се догоде. Таквим приступом омогућено је да се корисници финансијских извештаја не информичу само о прошлим трансакцијама Предузећа које су проузроковале исплату и примања готовине, већ и обавезама Предузећа да исплати готовину у будућности, као и о ресурсима који представљају готовину које ће Предузеће примити у будућности. Другим речима, уважавањем начела узрочности прихода и расхода обезбеђује се информисање о прошлим трансакцијама и другим догађајима на начин који је најупотребљивији за кориснике при доношењу економских одлука.

Начело појединачног процењивања подразумева да евентуална групна процењивања различитих билансних позиција Предузећа (на пример, имовине или обавеза), ради рационализације, проистичу из њиховог појединачног процењивања.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

4.1. Коришћење процењивања

Састављање и приказивање финансијских извештаја у складу са МРС и МСФИ и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекте на износе исказане у финансијским извештајима и напоменама уз финансијске извештаје.

Предузеће за 2018 год. је извршило процену вредности инвестиционих некретнина на дан 31.12.2018 год. Руководство сматра да процењене вредности на дан 31.12.2011 год. не одступају у значајној мери од постојећих тржишних вредности на дан 31.12.2018 год. за остале некретнине (грађевински објекти и опрема).

4.2. Прерачунавање страних средстава плаћања и рачуноводствени третман курсних разлика и ефеката валутне клаузуле

Ставке укључене у финансијске извештаје Предузећа одмеравају се коришћењем валуте примарног економског окружења у коме Предузеће послује (функционална валута). Финансијски извештаји приказују се у хиљадама РСД, који представља функционалну и извештајну валуту Предузећа.

Сва средства и обавезе у страним средствима плаћања се на дан биланса стања прерачунавају у њихову динарску противвредност применом званичног средњег девизног курса Народне банке Србије важећим на тај дан. Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динарску противвредност применом званичних девизних курсева Народне банке Србије важећим на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза исказаних у страним средствима плаћања и прерачуном трансакција у току године евидентирају се у билансу успеха, као финансијски приходи, односно финансијски расходи.

Позитивни и негативни ефекти уговорених девизних клаузула у вези потраживања и обавеза, настали применом уговореног курса, такође се исказују као део финансијских прихода, односно финансијских расхода.

Званични средњи курсеви Народне банке Србије, коришћени за прерачун девизних позиција биланса стања на дан 31. децембра 2018. и 2017. године у функционалну валуту, за поједине стране валуте су:

Валута	У динарима	
	2018	2017.
ЕУР	118,1946	118,4727

4.3. Пословни приходи

Приходи од продаје су исказани у износу фактурисане реализације, тј. извршене продаје до краја обрачуноског периода, под условом да је са тим даном настао дужничко - поверилачки однос и да је испостављена фактура. Приход се мери по поштеној вредности примљене надокнаде или потраживања, узимајући у обзир износ свих трговачких попушта и количинских рабата које Предузеће одобри. Разлика између поштене вредности и номиналног износа накнаде признаје се као приход од камате.

Приход од продаје се признаје када су задовољени сви услови:

- /а/ Предузеће је пренело на купца све значајне ризике и користи од власништва;
- /б/ руководство Предузећа не задржава нити уплив на управљање у мери која се обично повезује са власништвом, нити контролу над продатим производима и робом;
- /ц/ када је могуће да се износ прихода поуздано измери;
- /д/ када је вероватно да ће пословна промена да буде праћена приливом економске користи у Предузећу и
- /е/ кад се трошкови који су настали или ће настати у вези са пословном променом могу поуздано да се измере.

Приходи од услуга исказани су сразмерно степену завршености услуге на дан билансирања. Пословни приходи у Билансу успеха за 2018 г исказани су у укупном износу од 200.307 хиљада дин.

4.4. Пословни расходи

Укупне пословне расходе чине: набавна вредност продате робе; смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга; трошкови материјала; трошкови горива и енергије; трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи; трошкови производних услуга; трошкови амортизације; трошкови дугорочних резервисања; нематеријални трошкови, умањени за приходе од активирања учинака и робе и повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга.

Основни елементи и начела признавања расхода су:

- /а/ расходи се признају, односно евидентирају и исказују када смањење будућих економских користи које је повезано са смањењем средстава или повећањем обавеза може поуздано да се измери;
- /б/ расходи се признају на основу непосредне повезаности расхода са приходима (начело узрочности);
- /ц/ када се очекује да ће економске користи притицати током неколико обрачуноских периода, а повезаност са приходом може да се установи у ширем смислу или посредно, расходи се признају путем поступка системске и разумне алокације;

/д/ расходи се признају када издатак не доноси никакве економске користи или када и до износа до којег будуће економске користи не испуњавају услове или су престале да испуњавају услове за признавање у билансу стања као средство;

/е/ расходи се признају и у оним случајевима када настане обавеза без истовременог признавања средства.

Набавна вредност продате робе на велико утврђује се у висини продајне вредности робе на велико, умањене за износ утврђене разлике у цени и укалкулисаног ПДВ садржаних у вредности продате робе на велико.

Набавна вредност продате робе на мало утврђује се у висини прихода од продате робе, умањених за износ утврђене разлике у цени, као и за износ укалкулисаног ПДВ, садржаних у вредности продате робе на мало.

Пословни расходи у Билансу успеха за 2018 г исказани су у укупном износу од 204.006 хиљада дин.

4.5. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује чине део набавне вредности/цене коштања тог средства. Други трошкови позајмљивања се признају као расход.

Предузеће не исказује трошкове позајмљивања.

4.6. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и расходи обухватају: приходе и расходе из односа са матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима: приходе и расходе од камата – од трећих лица (независно од тога да ли су доспели и да ли се плаћају или приписују износу потраживања или обавезе на дан билансирања); приходе и расходе од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле – према трећим лицима; и остале финансијске приходе и расходе.

Предузеће је у БУ за 2018 год. исказало укупне финансијске приходе у износу од 916 хиљада дин, а укупне финансијске расходе у износу од 3.497 хиљада дин, па је тако овај подбиланс негативан.

4.7. Добити и губити

Добити представљају повећање економске користи, а обухватају приходе који се јављају у случају продаје сталне имовине по вредности већој од њихове књиговодствене вредности, затим нерезализоване добитке по основу продаје тржишних хартија од вредности (у случају када се вредновање хартија од вредности врши по њиховим тржишним вредностима), као и добитке који настају при повећању књиговодствене вредности сталне имовине услед престанка деловања услова за смањење њихове вредности.

Губити настају по основу продаје имовине по ценама нижим од њене књиговодствене вредности, затим по основу расходања неотписаних основних средстава, по основу штета које се могу у целини или делимично надокнадити од осигуравајућих друштава, по основу примене принципа импаритета (умањење вредности имовине).

4.8. Нематеријална улагања

Нематеријално улагање је одредиво немонетарно средство без физичког садржаја:

- које служи за производњу или испоруку робе или услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користи у административне сврхе;
- које Предузеће контролише као резултат прошлих догађаја; и
- од којег се очекује приватив будућих економских користи.

Нематеријална улагања чине: улагања у развој; концесије, патенти, лиценце и слична права; остала нематеријална улагања: нематеријална улагања у припреми и аванси за нематеријална улагања.

Набавка нематеријалних улагања у току године евидентира се по набавној вредности. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања нематеријалних улагања произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Трошкови позајмљивања настали до момента стављања нематеријалне имовине у употребу, капитализују се, односно укључују се у набавну вредност.

Након што се призна као средство, нематеријално улагање се исказује по набавној вредности или по цени коштања умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења.

Нематеријално улагање је одредиво немонетарно средство без физичког садржаја:

- од којег се очекује прилив будућих економских користи.

Нематеријална улагања чине: улагања у развој; концесије, патенти, лиценце и слична права; остала нематеријална улагања.

Набавка нематеријалних улагања у току године евидентира се по набавној вредности. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања нематеријалних улагања произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Након што се призна као средство, нематеријално улагање се исказује по набавној вредности или по цени коштања умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења.

Накнадни издатак који се односи на већ призната нематеријална улагања, приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства.

Предузеће признаје у књиговодствену вредност нематеријалног улагања, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из МРС 38 – „Нематеријална имовина“, (параграф 21).

Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Нематеријална улагања престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добити или губити који проистекну из расходовања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

Након почетног признавања, нематеријалног улагања се исказује по набавној вредности или цени коштања умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке због обезвређивања (основно поступак).

Основица за обрачун амортизације нематеријалног улагања распоређује се систематски током његовог процењеног корисног века трајања по пропорционалном методу и обрачунава се кад средство постане расположиво за употребу тј. Амортизује се за 5 година по стопи од 20%. Чл.27 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

На дан сваког биланса стања Предузеће процењује да ли постоји нека индиција о томе да је средство можда обезвређено. Уколико таква индиција постоји, Предузеће процењује износ средства који може да се поврати. Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и истовремено се смањују претходно формиране ревалоризационе резерве по основу тог средства. Ако нису формиране ревалоризационе резерве по основу средства чија је вредност умањена или су искоришћене за друге сврхе, за износ губитка од умањења вредности признаје се расход периода.

Ако на дан биланса стања постоје наговештаји да претходно признат губитак од умањења вредности не постоји или је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама признаје се као приход, у случају да је примењен основни поступак вредновања нематеријалних улагања, односно као повећање ревалоризационе резерве уколико је примењен алтернативни поступак вредновања нематеријалних улагања, а књиговодствена вредност ове имовине се повећава до надокнадиве вредности.

Накнадни издатак који се односи на већ призната нематеријална улагања, приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства.

Предузеће признаје у књиговодствену вредност нематеријалног улагања, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из МРС 38 – „Нематеријална имовина“, (параграф 21). Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Нематеријална улагања престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

4.9. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства:

- која Предузеће држи за употребу у производњи или испоруку робе или пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе;
- за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода; и
- чија је појединачна набавна цена у време набавке већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства:

- која Предузеће држи за употребу у производњи или испоруку робе или пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе;
- за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода; и
- чија је појединачна набавна цена у време набавке већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике.

Набавна вредност/цена коштања некретнине, постројења и опреме се признаје као средство ако, и само ако:

- је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим средством притцати у Предузеће; и
- ако се набавна вредност/цена коштања тог средства може поуздано утврдити.

Набавке некретнина, постројења и опреме у току године евидентирају се по набавној вредности.

Набавну вредност чини фактурна вредност набављених средстава увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања наведених средстава произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Након што се признају као средства, некретнине, постројења и опрема, исказују се по поштеној фер вредности која се утврђује проценом од стране овлашћеног независног проценитеља, умањену за укупан износ исправке вредности по основу амортизације и укупан износ исправке вредности по основу губитака због обезвређења. Процена некретнина постојења и опреме врши се онолико редовно колико је довољно да се исказани износ не разликује значајно од износа који би се утврдио да је примењен поступак исказивања по поштеној вредности на дан биланса стања. Предузеће је извршило процену вредности некретнина постројења и опреме по моделу поштене (фер вредности) на дан 31.12.2011 г процену је извршио независни овлашћени ревизор по приходовном методу, руководство сматра да тако процењене вредности не одступају у значајној мери од постојећих тржишних вредности на дан 31.12.2018.г.

Када због ревалоризације дође до повећања исказаног износа средстава, позитиван учинак ревалоризације се исказује непосредно у корист сопственог капитала као ревалоризациона резерва.

Позитиван учинак ревалоризације признаје се као приход од укидања ревалоризационих резерви истог средства до износа који је једнак негативном учинку ревалоризације истог средства, који је претходно био признат као расход.

Када због ревалоризације дође до смањења исказаног износа средства, негативан учинак ревалоризације признаје се као расход.

Негативан учинак ревалоризације исказује се непосредно на терет ревалоризационих резерви, до износа који није већи од укупних ревалоризационих резерви обрачунатих за то исто средство.

На дан сваког биланса стања Предузеће процењује да ли постоји нека индиција о томе да је средство можда обезвређено. Уколико таква индиција постоји, Предузеће процењује износ средства који може да се поврати. Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и истовремено се смањују претходно формиране ревалоризационе резерве по основу тог средства. Ако нису формиране ревалоризационе резерве по основу средства чија је вредност умањена или су искоришћене за друге сврхе, за износ губитка од умањења вредности признаје се расход периода.

Ако на дан биланса стања постоје наговештаји да претходно признат губитак од умањења вредности не постоји или је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама признаје се као приход, у случају да је примењен основни поступак вредновања некретнина, постројења и опреме, односно као повећање ревалоризационе резерве уколико је примењен алтернативни поступак вредновања некретнина, постројења и опреме, а књиговодствена вредност се повећава до надокнадиве вредности.

Накнадни издатак који се односи на већ признате некретнине, постројења и опрему приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства и да се набавна вредност/цена коштања накнадног издатка може поуздано утврдити.

Предузеће признаје у књиговодствену вредност неке некретнине, постројења и опреме, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из МРС 16 – „Некретнине, постројења и опрема“, (параграф 7).

Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Градско земљиште се исказује одвојено од вредности некретнине по набавној вредности.

Не врши се амортизација земљишта.

Предузеће је Јавно Комунално предузеће које је од стране локалне самоуправе Града добило земљиште на коришћење приликом оснивања Предузећа. Земљиште је у ранијим годинама Предузеће исказивало у ван пословној активи и пасиви а у 2015 г. по Закону о планирању и , изградњи као и ставом 4.37 Концептуалног оквира за финансијско извештавање , земљиште је приказано као засебно средство без обзира на право својине и тако је и укњижено у пословним књигама за 2016 г.

Некретнине, постројења и опрема престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добити или губити који проистекну из расходовања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

Предузеће не исказује биолошка средства и пољопривредне производе.

4.10. Инвестиционе некретнине

Инвестициона некретнина је некретнина пословни простор тј. Локали које Предузеће издаје у закуп трећим лицима.

Почетно мерење инвестиционе некретнине врши се по набавној вредности или цени коштања. При почетном мерењу, зависни трошкови набавке се укључују у набавну вредност или цену коштања.

Након почетног признавања, инвестиционе некретнине се мере према њиховој поштеној вредности. Поштена вредност се мери као највероватнија цена која реално може да се добије на тржишту, на дан биланса стања. Процену инвестиционих некретнина је извршио независни проценитељ на дан 31.12.2018.г.

Добитак или губитак настао због промене поштене вредности инвестиционе некретнине укључује се у нето добитак или нето губитак периода у којем је настао.

Процењена фер вредност инвестиционих некретнина за 167 локала који се издају у закуп, у билансу стања на дан 31.12.2018.године износи РСД 390.083 хиљада дин.

4.11. Амортизација

Обрачун амортизације врши се од почетка наредног месеца у односу на месец када је средство стављено у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорционалном методом применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века употребе средстава.

Преостала вредност је нето износ који Предузеће очекује да ће добити за средство на крају његовог корисног века трајања, по одбитку очекиваних трошкова отуђења.

Корисни век трајања, односно амортизационе стопе, преиспитују се периодично и ако су очекивања заснована на новим проценама значајно различита од претходних, обрачун трошкова амортизације за текући и будући период се коригују.

Метод обрачуна амортизације који се примењује преиспитује се периодично и уколико је дошло до значајне промене у очекиваном обрасцу трошења економских користи од тих средстава, метод се мења тако да одражава тај измењени начин. Када је таква промена метода обрачуна амортизације неопходна, онда се она рачуноводствено обухвата као промена рачуноводствене процене, а обрачунати трошкови амортизације за текући и будући период се коригују.

Стопе амортизације за главне категорије некретнина, постројења и опреме, дате су у следећем прегледу:

	2018.	2017.
Грађевински објекти	1-5%	1-5%
Погонска опрема		
Канцеларијска опрема	10-11%	10-11%
Расхладна опрема	10-20%	10-20%
Рачунари и припадајућа опрема	10%	10%
Путничка возила	10-14,3%	10-14,3%
Теретна возила	10%	10%
Остала средства	5-20%	5-20%

Примењене стопе за амортизацију нематеријалних улагања су следеће:

	2018.	2017.
Нематеријална улагања Предузећа амортизује у року од 5 година, од њиховог стављања у употребу.	20%	20%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит предузећа Републике Србије и Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе, што резултира у одложеним порезима. Укупна обрачуната амортизација за пореске сврхе за 2017.г износи 7.543.хиљаде динара.

4.12. Умањење вредности имовине

Сагласно усвојеној рачуноводственој политици, руководство Предузећа проверава на сваки дан биланса стања да ли постоје индикатори губитка вредности имовине. У случају да такви индикатори постоје, Предузеће процењује надокнадиву вредност имовине.

Надокнадиви износ одређен је као виши од нето продајне цене и употребне вредности. Нето продајна цена је износ који се може добити приликом продаје имовине у трансакцији између две вољне независне стране, умањена за трошкове продаје, док вредност у употреби представља садашњу вредност процењених будућих новчаних токова за које се очекује да ће настати из континуиране употребе имовине кроз њен економски век трајања те продаје на крају века трајања. Надокнадиви износ се процењује за свако засебно средство или, ако то није могуће, за јединицу која ствара новац којој то средство припада. Где књиговодствени износ прелази тај процењени надокнадиви износ, вредност имовине је умањена до њеног надокнадивог износа. Губитак због обезвређења се признаје у износу разлике, на терет расхода сагласно МРС 36 „Умањење вредности имовине“.

Goodwill се тестира на умањење вредности једном годишње или чешће уколико догађаји или промене околности указују да би нето књиговодствена вредност могла бити умањена. Предузеће у пословним књигама не исказује Гудвил.

4.13. Залихе

Залихе материјала се мере по набавној вредности. Набавну вредност чине сви трошкови набавке за довођење залиха на њихово садашње место и стање. Трошкови набавке залиха обухватају куповну цену, увозне дажбине и друге обавезе трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци. Попуст, рабати и друге сличне ставке се одузимају при утврђивању трошкова набавке.

Предузеће у билансу стања за 2018.г. исказује залихе осталог материјала за текуће одржавање пословног простора као и залихе канцеларијског материјала и средстава за одржавање хигијене у укупном минималном износу који не би угрозио текуће пословање од 897 хиљада динара. Излаз наведених залиха се врши по интерним требовањима из магацина по набавној вредности.

4.14. Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља

Предузеће нема средства намењена продаји и не исказује стална средства пословања које се обуставља.

1.1. Финансијски инструменти

Финансијски пласмани представљају финансијска средства која се приликом почетног признавања мере по њиховој набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је дата за њих. Трошкови трансакције се укључују у почетно мерење свих финансијских средстава.

Руководство врши класификацију финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања. Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Предузеће испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Финансијски инструменти у складу са МРС 39 - Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, обухватају следеће категорије финансијских инструмената:

- (а) Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха;
- (б) Инвестиције које се држе до доспећа;
- (ц) Кредити (зајмови) и потраживања;
- (д) Финансијска средства расположива за продају;

Финансијско средство је свако средство које је :

- а) готовина
  - б) уговорно право на примање готовине или другог финансијског средства од другог предузећа
- Финансијска средства се почетно признају обрачуном на датом трговању, односно под датумом када је предузеће преузело обавезу да се купи финансијско средство. Финансијска средства се при почетном признавању одмеравају на основу њихове набавне вредности, чл. 55 до 60 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Предузеће нема финансијска средства расположива за продају.

1.1. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања обухватају потраживања од купаца – купаца пословног простора у земљи.

Краткорочна потраживања од купаца мере се по вредности из оригиналне фактуре.

Опис краткорочних потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативности врши се индиректним описивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, опис, у целини или делимично, врши директним описивањем.

Доспела краткорочна потраживања којима је на дан биланса стања протекао рок од --- једне године и више дана, исправљају се у износу који процени Пословодство Предузећа, а на основу

реалног ризика наплате сваког појединачног потраживања, чл. 53 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Уколико се утврди да су предузете уобичајене мере наплате потраживања нису дале резултате, директан отпис потраживања на терет расхода може да настане само на основу:

- судске одлуке;
- ликвидације или стечаја;
- вансудског или судског поравнања и
- на основу одлуке Н.О. Предузећа

На терет расхода признају се као исправка вредности појединачног потраживања, осим потраживања од лица којима се истовремено дугује. Ако је од рока за њихову наплату протекло најмање годину дана а по процени руководства Предузећа.

1.2. Готовински инструменти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства на рачунима код банака, готовину у благајни, као и високо ликвидна средства са првобитним роком доспећа до три месеца или краће а која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промене вредности.

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства Предузећа на рачунима код банака, и готовину у благајни.

Предузеће на дан 31.12.2018 год. има готовину у благајни у износу од 1.202 хиљада динара.

1.3. Обавезе

Обавеза је резултат прошлих трансакција или догађаја, чије измирење обично подразумева одрицање од економских користи (ресурса) Предузећа да би се задовољио захтев друге стране.

Приликом вредновања обавеза, а сходно релевантним одредбама Оквира за припрему и презентацију финансијских извештаја, обавеза се признаје у билансу стања:

- када је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи имати за резултат измирење садашње обавезе и
- када износ за измирење може поуздано да се одмери.

Поред наведеног, при вредновању се уважава начело опрезности, под којим се подразумева укључивање опреза при процењивању, тако да имовина и приходи нису прецењени, а обавезе или трошкови потцењени. Међутим, **начело опрезности** не треба да резултира стварањем скривених резерви (на пример, као последица намерно прецењених обавеза или трошкова), обзиром да у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Обавезама се сматрају: дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима; дугорочни кредити и зајмови у земљи и иностранству; обавезе по дугорочним картијама од вредности; обавезе по основу финансијског лизинга и остале дугорочне обавезе); краткорочне финансијске обавезе (краткорочни кредити и зајмови од повезаних правних лица; краткорочни кредити и зајмови у земљи и иностранству; део дугорочних кредита и зајмова, као и других обавеза које доспевају до једне године и остале краткорочне финансијске обавезе); краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама се сматрају обавезе за које се очекује да ће бити измирене у року до годину дана од датума биланса стања, укључујући и део дугорочних обавеза које испуњавају наведени услов, док се дугорочним обавезама сматрају обавезе чије се измирење очекује у дућем року.

За обавезе исказане у иностранској валути, као и обавезе са валутном клаузулом се врши прерачунавање у функционалну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене курса до датума измирења исказују се као позитивне (негативне) курсне разлике. Обавезе у иностранској валути се на датум

биланса стања прерачунавају према важећем курсу, а курсне разлике се признају као приходи или расходи периода.

Краткорочне финансијске обавезе у 2018 год. износе 27.743 хиљаде дин. односе се на дозвољено прекорачење по текућем рачуну код Societe Generale банке.

1.4. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће доћи до одлива ресурса како би се измирила обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе.

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене.

Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима, али се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Предузеће не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима већ их обелодањује у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће доћи до одлива ресурса како би се измирила обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе.

Предузеће врши резервисања отпремнине за одлазак запослених у пензију по MPC-19, које се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности, у којој ће обавезе за пензије бити плаћене. Предузеће у билансу стања за 2018. године, је исказало дугорочна резервисања за отпремнине у износу од РСД 11.915 хиљада дин.

1.5. Накнаде запосленима

1.1.1. Порези и доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Предузеће има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Предузеће није у обавези да запосленима након одласка у пензију исплаћује накнаде које представљају обавезу пензионог фонда Републике Србије. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

1.1.2. Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Законом о раду („Сл. гласник РС“ број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) и Појединачним општим актом о раду, Предузеће је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у висини 3 месечне бруто зараде коју је запослени остварио у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, које при том не могу бити мање од 3 месечне просечне бруто зараде исплаћене у Предузећу у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина.

Предузеће не врши исплату јубиларних награда због недостатка финансијских средстава. Обрачун и исказивање дугорочних обавеза по основу отпремнина и јубиларних награда извршено је коришћењем метода садашње вредности будућих очекиваних исплата, на основу обрачуна актуара.

Предузеће у Билансу стања за 2018 год. исказује дугорочна резервисања за отпремнине за одлазак у пензију запослених у износу од РСД 10.915 хиљада дин.

1.1.3. Краткорочна, плаћена одсуства

Предузеће нема краткорочна кумулирана плаћена одсуства.

1.1.4. Учешће у ообити запослених

Предузеће нема обавезе нити трошак за учешће у добити запослених..

1.6. Порез на добитак

1.1.5. Текући порез

Порески расход периода представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“ бр. 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013 и 68/2014 - др. закон). Порез на добит обрачунат је по стопи од 15% на пореску основицу која је приказана у пореском билансу, након умањења за искоришћене пореске кредите. Опорезива основица укључује добитак исказан у билансу успеха, који је коригован у складу са пореским прописима Републике Србије.

Неискоришћени део пореског кредита може се пренети на рачун пореза на добит из будућих обрачунских периода, али не дуже од 10 година. Губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

Предузеће у билансу успеха за 2018. години исказује порез на добит у висини од 1.030.473 дин.

1.1.6. Одложени порез

Одложени порез на добитак се обрачунава за све привремене разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Тренутно важеће пореске стопе на дан биланса су коришћене за обрачун износа одложеног пореза. Одложене пореске обавезе признају се за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и за ефекте пренетог губитка и неискоришћених пореских кредита из претходних периода до нивоа до којег је вероватно да ће постојати будући опорезиви добици на терет којих се одложена пореска средства могу искористити.

1.7. Правична (фер) вредност

Руководство Предузећа врши процену ризика и у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована врши исправку вредности.

Правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта, па руководство Предузећа врши процену ризика када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована - врши исправку вредности.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Састављање финансијских извештаја у складу примењеним оквиром за извештавање захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима. На бази ових информација се формира претпоставка о вредности средстава и обавеза, коју није могуће непосредно потврдити на бази других информација. Стварна вредност средстава и обавеза може да одступа од вредности која је процењена на овај начин.

Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су предмет редовних провера. Ревидиране рачуноводствене процене се приказују за период у којем су ревидиране, у случају да процена има утицај само на дати период, или за период у којем су ревидиране и за будуће периоде, у случају да ревидирање утиче на текући и на будуће периоде.

Информације о областима код којих је степен процене највећи и које могу имати најзначајнији ефекат на износе признате у финансијским извештајима Предузећа, дате су у даљем тексту.

5.1. Користан век трајања некретнина, постројења и опреме и стопе амортизације

Одређивање корисног века трајања некретнина, постројења и опреме се заснива на претходном искуству са сличним средствима, као и на антиципираном техничком развоју и променама на које утиче велики број економских или индустријских фактора. Адекватност одређеног корисног века трајања се преиспитује на годишњем нивоу или када год постоји индикација да је дошло до значајне промене фактора који су представљали основ за одређивање корисног века трајања. Предузеће врши преиспитивање корисног века трајања некретнина и опреме на годишњем нивоу.

5.2. Обезвређење вредност нефинансијске имовине

На дан биланса стања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су приказане некретнине, постројења и опрема Предузећа. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

5.3. Обезвређење потраживања од купаца и осталих потраживања

Предузеће обрачунава обезвређење сумњивих потраживања на основу процењених губитака који настају, јер купци нису у могућности да изврше тражена плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређивања за сумњива потраживања, Предузеће се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и промене у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини. Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате, што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања.

Руководство сматра да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

Предузеће врши обезвређивање потраживања од купаца у земљи и то за потраживања где је истекао рок од годину дана за њихову наплату, по процени руководства предузећа.

За 2018 год. предузеће је извршило исправку вредности потраживања од купаца у износу од 1.565 хиљада динара.

5.4. Резервисање по основу судских спорова

Предузеће је укључено у одређени број судских спорова који проистичу из његовог свакодневног пословања и односе се на питања која се тичу радних односа, а која се решавају или разматрају у току регуларног пословања. Предузеће процењује вероватноћу негативних исхода ових питања, као и износе вероватних или разумних процена губитака. Разумне процене обухватају просуђивање руководства након разматрања информација које укључују обавештења, поравнања, процене од стране правног сектора, доступне чињенице, идентификацију потенцијалних одговорних страна и њихове могућности да допринесу решавању, као и претходно искуство. Резервисање за судске спорове се формира када је вероватно да постоји обавеза чији се износ може поуздано проценити пажљивом анализом. Потребно резервисање се може променити у будућности због нових догађаја или добијања нових информација.

Предузеће за 2018. годину није вршило резервисања по основу судских спорова .

5.5. Фер вредност

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о фер вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. И поред наведеног, ова проблематика у Предузећу није занемарена, већ руководство врши континуиране процене, уважавајући ризике, и када се процени да је надокнадива (фер или употребна) вредност средстава у пословним књигама Предузећа прецењена, врши се исправка вредности.

Предузеће је извршило процену по поштеној (фер вредности) инвестиционих некретнина на дан 31.12.2018 год.

5.6. Накнаде запосленима након прекида радног односа и друге накнаде предвиђене законом и интерним актима

Предузеће исплаћује накнаде запосленима након прекида радног односа отпремнине за одлазак у пензију у висини од 3 просене зараде у РС по последње објављеном податку РСЗ.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Предузеће је у свом редовном пословању у различитом обиму изложено одређеним финансијским ризицима и то:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик (промене цена) и
- ризик ликвидности.

Управљање ризицима у Предузећу је усмерено на минимизирање потенцијалних негативних утицаја на финансијско стање и пословање Предузеће у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта.

Друштво је усвојило Правилник о стратегији управљања ризицима у коме је предвидело да се управљање и контрола ризика,ординација и хармонизација спроводи у складу са Законом о буџетском систему.Организацијом рада у Предузећу су предвиђени захтеви везани за управљање ризицима и функције процене и контроле ризицима.Контролна функција мора бити независна од пословних процеса и активности у којима ризик настаје.Исто тако поједини контролни послови не могу се организовати у склопу других контролних послова.

Поједине одговорности директор може пренети на друга лица, али таквим преношењем одговорности неискључује се одговорност директора.

2.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик да ће једна страна у финансијском инструменту, неиспуњењем своје обавезе, проузроковати финансијски губитак друге стране.

Кредитни ризик настаје код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, потраживања од правних и физичких лица и преузетих обавеза. Предузеће има повећан кредитни ризик обзиром да користи краткорочни кредит код пословне банке у износу од РСД 30.000 хиљада, са каматном стопом од 10,2 % на годишњем нивоу.

Потраживања од купаца

Предузеће има потраживања само од купаца у земљи.

У хиљадама РСД	2018.	2017.
Купци у земљи	13,859	11,384
Купци у иностранству		
Укупно	13,859	11,384

Исправка вредности потраживања од купаца

Старосна структура потраживања од купаца дата је у наредној табели:

	Бруто	Исправка вредности	Бруто	Исправка вредности
У хиљадама РСД	2018	2018	2017.	2017.
Недоспела потраживања	0	0	4.880	2.970
Доцња од 0 до 30 дана	3.386	0	3.770	2.300
Доцња од 31 до 60 дана	2.975	0	2.960	1.800
Доцња од 61 до 90 дана	3.035	0	2.000	1.200
Доцња од 91 до 120 дана	2.112	0	2.900	1.700
Доцња преко 120 дана	19.319	16.968	12.535	7.691
Укупно	30,827	16,968	29,045	17,661

	Бруто	Исправка вредности	Бруто	Исправка вредности
У хиљадама РСД	2018	2018	2017	2017
Недоспела потраживања	0	0	4.350	2.650
Доспела исправљена потраживања	0	0	16.500	10.066
Доспела неисправљена потраживања	30.827	16.968	8.195	4.945
Укупно	30,827	16,968	29,045	17,661

Исправка вредности потраживања од купаца у висини од 16.968 хиљада односи се на индиректно описана потраживања од купаца и ту спадају сва потраживања старија од годину дана.

Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2018. године исказане су у износу од РСД 19.180 хиљада (31. децембра 2017. године: РСД 22.655 хиљада). Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирује у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2018. године износи 45 дана (у току 2017. године 45 дана).

2.2. Тржишни ризик

Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати услед промена тржишних цена. Тржишни ризик се састоји од три врсте ризика:

- ризика каматне стопе и
- других ризика од промене цене.

Наше Предузеће у 2018. год. није вршило промену цена својих услуга.

1.1.7. Ризик од промене каматних стопа

Постоји ризик од промене каматних стопа.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају периода дата је у табели:

1.1.8. Ризик од промене цена

Ризик од промене цена је ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукуирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају од ризика каматне стопе или валутног ризика), било да су те промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту

Ризик од промене цена се јавља код финансијских инструмената због промена, на пример, цена робе или цена капитала.

2.3. Ризик ликвидности

Постоји ризик ликвидности због евентуалног недостатка ликвидних средстава условљеног падом куповне моћи и кризом у региону.

6.4. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала. Предузеће Друштво прати капитал на основу коефицијента задужености, који се израчунава као однос нето дуговања Предузеће и његовог укупног капитала.

Током 2018 године, стратегија Предузећа, која је непромењена у односу на 2017. годину била је да се одржава *коефицијент задужености* у распону 0.17 до 0. 20. *Коефицијент задужености* на дан 31. децембра 2018. године износи 0.19 а 31. децембра 2017. године био је 0.19.

	2018	2017.
Обавезе по основу кредита и лизинга	23,743	24.485
Минус: Готовински еквиваленти и готовина		
Нето дуговање*	23,743	24.485
Сопствени капитал		
Капитал – укупно**	589.391	584.782
Коефицијент задужености	0,4	0,4

6.5. Правична (фер) вредност

Предузеће сматра да исказана књиговодствена вредност потраживања, након умањења за исправку вредности по основу обезвређења, као и номинална вредност обавеза из пословања, приближно одражава њихову тржишну вредност. Фер вредност обавеза по кредитима процењује се дисконтовањем будућих уговорених новчаних токова према тренутној тржишној каматној стопи која је Предузећу на располагању за потребе сличних финансијских инструмената. Овако утврђена фер вредност не одступа значајније од вредности по којој су исказане обавезе по кредитима у пословним књигама Предузећа. Руководство Предузећа сматра да износи у приложеним финансијским извештајима одражавају вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања. У нашим пословним књигама исказана књиговодствена вредност потраживања једнака правичној (фер) вредности.

6. ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И НАКНАДНО УТВРЂЕНЕ ГРЕШКЕ

По Правилнику Предузећа о рачуноводству и рачуноводственим политикама из 2012 године, Предузеће примењује пуне МСФИ у континуитету.

Материјално значајном грешком сматра се износ који за више од 2% мења опорезиву добит односно губитак у пореском билансу. Уколико је износ грешке нижи, корекција се спроводи кроз биланс успеха текуће године.

Материјално значајни ефекти промене рачуноводствених политика и накнадно утврђених грешака се коригују ретроактивно уз прилагођавање упоредних података у финансијским извештајима, осим ако је то практично неизводљиво (тада се промена рачуноводствене политике примењује проспективно). Свака корекција која из тога произилази исказује се као корекција износа нераспоређеног добитка на почетку периода.

1. КОРЕКЦИЈЕ ПОЧЕТНОГ СТАЊА

Предузеће у 2018 год. није имало корекцију почетног стања.

2. БИЛАНС УСПЕХА

9.1 ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Домаће тржиште		
Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима		
Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима		
Приходи од продаје производа и услуга	143.564	149.675
Свега	143.564	149.675
Инострано тржиште		
Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима		
Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима		
Приходи од продаје производа и услуга	1.445	
Укупно	145.009	149.675

9.2 ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	50	0
Приходи по основу условљених донација		
Укупно	50	0

9.3 ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	2018	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Приходи од закупнина	55.248	44.102
Приходи од чланарина		
Приходи од тантијема и лиценцих накнада		
Остали пословни приходи		738
Укупно	55.248	44.840

9.4 ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Набавна вредност продате робе	1.315	
Трошкови материјала за израду		
Трошкови осталог материјала (режијског)	580	414
Трошкови резервних делова		
Трошкови једнократног отписа алата и инвентара		
Укупно	1.895	41

9.5 ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Трошкови горива и енергије	8,867	9,587
Укупно	8,867	9,587

9.6 ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Трошкови зарада и накнада зарада	125.823	125.288
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	25.582	25.446
Трошкови накнада по уговору о делу		
Трошкови накнада по ауторским уговорима		
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	228	3.103
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора		
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	949	1.349
Остали лични расходи и накнаде	5.480	7.451
Укупно	158.062	162.637

9.7 ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Трошкови услуга на изради учинака		
Трошкови транспортних услуга	1.123	1.463
Трошкови услуга одржавања	3.984	4.006
Трошкови закупнина		
Трошкови сајмова	19	45
Трошкови рекламе и пропаганде	340	697
Трошкови истраживања		
Трошкови развоја који се не капитализују		
Трошкови осталих услуга	1.912	1.687
Укупно	7.378	7.898

9.8 ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Трошкови амортизације	10.567	10.232

9.9 ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Трошкови дугорочних резервисања	329	0

9.10 НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Трошкови непроизводних услуга	3.713	3.915
Трошкови репрезентације	366	916
Трошкови премија осигурања	1.070	731
Трошкови платног промета	721	531
Трошкови чланарина	187	133
Трошкови пореза	2.251	2.287
Трошкови доприноса		
Остали нематеријални трошкови	8.600	8.344
Свега		
Укупно	16,908	16.857

9.11 ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Приходи од камата	915	346
Остали финансијски приходи	1	
Укупно	916	346

9.12 ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Расходи камата	3,497	4,624
Остали финансијски расходи - отпис		227
Укупно	3,497	4,851

9.13 ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Остали приходи		
Добици од продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме		
Добици од продаје биолошких средстава		
Добици од продаје учешћа и хартија од вредности		
Добици од продаје материјала	11	
Вишкови		
Наплаћена отписана потраживања	984	415
Приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика који не испуњавају услове да се искажу у оквиру осталог свеобухватног резултата		
Приходи од смањења обавеза	3.676	5.165
Приходи од укидања дугорочних и краткорочних резервисања		781
Остали непоменути приходи	9.108	8.461
Свега	15.524	14.822
Приходи од усклађивања вредности имовине		

Приходи од усклађивања вредности биолошких средстава		
Приходи од усклађивања вредности нематеријалних улагања		
Приходи од усклађивања вредности некретнина - локали	12	36.951
Приходи од усклађивања вредности залиха		
Приходи од усклађивања вредности остале имовине		
Приходи од усклађивања вредности потраживања	1.745	
Укупно	15.536	51.773

Предузеће је у 2018. години извршило процену свих локала који се издају у закуп, по фер вредности на дан 31.12.2017 године и по том основу исказало је приход од усклађивања истих у износу од 11.576 динара.

9.14 ОСТАЛИ РАСХОДИ

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Остали расходи		
Губици по основу расхоровања и продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме		
Губици по основу и расхоровања и продаје биолошких средстава		
Губици по основу продаје учешћа у капиталу и хартија од вредности		
Губици од продаје материјала		
Мањкови		
Расходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, који не испуњавају услове да се исказу у оквиру осталог свеобухватног резултата		692
Расходи по основу директних отписа потраживања	203	86
Расходи по основу индиректних отписа потраживања	1.565	
Расходи по основу расхоровања залиха материјала и робе		
Остали непоменути расходи	306	5.880
Свега		6.658
Расходи по основу обезвређења имовине		
Обезвређење биолошких средстава		
Обезвређење нематеријалних средстава		
Обезвређење некретнина, постројења и опреме	952	12.239
Обезвређење залиха материјала и робе		
Обезвређење остале имовине		
Расходи из ранијих година	978	
Укупно	4.004	18.897

Предузеће је у 2018 години извршило процену свих локала који се издају у закуп, по фер вредности, на дан 31.12.2018 године и по том основу исказало је расход тј. обезвређење појединих локала у износу од 951.947 хиљада динара.

9.15 ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Финансијски резултат у билансу успеха (добитак/губитак пре опорезивања)	5.252	12.741
6 Нето капитални добици (губици)		
Усклађивање и корекције расхода у пореском билансу	5.959	18.571
Усклађивање и корекција прихода у пореском билансу	618	

Опорезива добит/губитак	10.593	31.312
Умањење за износ губитка из ранијих година	3.723	31.312
Капитални добитак		
Умањење за износ капиталних губитака ранијих година		
Пореска основица	6,870	
Умањење за приходе од дивиденди и удела у добити од резидентних обвезника		
Умањена пореска основица (Образац ПБ)		
Обрачунати порез (15%)	1,030	
Умањење обрачунаог пореза по основу пореских подстицаја и ослобађања		
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Образац ПДП)	1,030	
Одложени порески расход периода		(- 10.416)
Одложени порески приход периода	387	

Обрачун пореза на добитак врши се по стопи од 15% у складу са пореским прописима, одвојено за пословни и капитални подбиланс. Врши се усклађивање појединих позиција прихода и расхода, а пореска основица се умањује за губитке ранијих година. Обрачунати порез се умањује за пореска ослобођења по основу пореских подстицаја (порески кредит). За 2018 год. умањена је пореска основица за губитке из ранијих година у износу од 3.723 хиљада динара.

10. БИЛАНС СТАЊА

10.1 НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

О П И С	Концесије, патенти, лиценце и слична права	Софтвер и слична права	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 1. Јануара	402	-	1.698	-	2100
Директна повећања (набавке)			479		479
Повећање преносом са улагања у припреми					-
Отуђење					-
Ревалоризација					-
Остала повећања / (смањења)					-
Салдо 31. Децембра	402	-	2177	-	2579
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 1. Јануара	304		1509		1.813
Амортизација за текућу годину	81		202		283
Отуђење					-
Ревалоризација					-
Остала повећања / (смањења)					-
Салдо 31. Децембра	385	-	1.711	-	2095
САДАШЊА ВРЕДНОСТ	17	-	466	-	483

Предузеће нематеријална улагања признаје по набавној вредности и исправку вредности истих улагања врши по стопи од 20% на набавну вредност, члан 25 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама

10.2

НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

О П И С	Земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	Инвестиционе некретности	Остале некретности, постројења и опрема	Улагања на туђим некретностима, постројењима и опреми	Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ							
Стање 1. Јануара	23.563	339.828	34.608	390.702	4.391	1.435	794.527
Директна повећања (набавке)		1.816	1.397	333	301		3.847
Повећање преносом са улагања у припреми							
Отуђење							
Ревалоризација							
Остала повећања / (смањења)			(233)	(952)	(4)		-1.189
Салдо 31. Децембра	23.563	341.644	35.772	390.083	4.688	1.435	797.185
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање 1. Јануара		36.123	18.139		3.914	1.435	59.611
Амортизација за текућу годину		6.568	3.355		361		10.284
Отуђење							
Ревалоризација							
Остала повећања / (смањења)			(167)		(4)		-171
Салдо 31. Децембра	-	42.691	21.327		4.271	1.435	69.724
САДАШЊА ВРЕДНОСТ	23.563	298.953	14.445	390.083	417	-	727.461

Сва средства исказана у билансу стања су власништво Предузећа, осим градског грађевинског земљишта које је добијено за коришћење од стране локалне самоуправе Града приликом оснивања. Земљиште добијено за коришћење у износу од РСД 23.563 хиљада је у 2013 г.у пословним књигама књижено у ванбиласној активи и пасиви, а у 2014 години по одредбама новог Правилника у контном оквиру и по одредбама Закону о планирању и изградњи (Сл.гл. РС.бр.145/14) прекњишено је на рачун 021- Грађевинско земљиште. Предузеће не врши амортизацију грађевинског земљишта.

Све некретнине, постројења и опрема, Предузећа након што се призна као средство исказује по моделу поштене (фер вредности) умањене за укупан износ исправке вредности по основу амортизације

и укупног износа исправке вредност по основу губитака због обезвређивања чл.37 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Поштена фер вредност некретнина постојења и опреме извршио је овлашћени независни проценитељ на дан 31.12.2011.године. У 2018 г. Предузеће је вршило поновну процену поштене фер вредности за инвестиционе некретнине тј.локала који се издају у закуп,тако да на дан 31.12.2018 године нова процењена фер вредност инвестиционих некретнина износи 390.083 хиљаде динара (адашње поштене (фер вредности).

Руководство предузећа сматра да постојеће укњижене процењене вредности за остале некретнине и опрему не одступају значајно од садашње поштене (фер вредности на дан 31.12.2018 године) па з њих није вршило нову процену вредности. У својим пословним књигама Предузеће не класификује средства која се држе за продају у складу са МСФИ

Све некретнине постројења и опрема Предузеће држи ради употребе и не издаваја средства за продају.

ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ су некретнине које Предузеће држи ради остваривања прихода од издавања у закуп то је 167 локала издатих у закуп ради остваривања прихода од издавања.

Почетно мерење инвестиционих некретнина Предузећа према ставу 17 МРС 40 врши по набавној вредности или цени коштања,а након почетног признавања Предузеће инвестиционе некретнине исказује по моделу поштене-фер вредности чл.47 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Обрачун амортизације за инвестиционе некретнине врши се само по пореским прописима – пореска амортизација, по пропорционалном методу на набавну вредност.

Поштена фер вредност инвестиционих некретнина на дан 31.12.2018.г. износи РСД 390.083 хиљаде дин. и она представља процењену фер вредност на дан 31.12.2018.г. када је овлашћени независни проценитељ извршио процену поштене фер вредности.

Предузеће је у 2016.год. започело враћање локала из дугорочног закупа. Дана 25.8.2016.г. предузеће је сачинило Споразум бр. 2369/2016 са ДОО „Мак-Интернационал“ о утврђивању дана примопредаје локала на пијаци „Тврђава“ у укупној површини од 930 м2, а по основу Уговора о извођењу радова бр.41/95 од 29.9.1995.г. као и Уговора бр. 7666/96 од 01.11.1996.г. и Уговора бр. 57/1 од 28.6.1996.г.

10.3 ЗАЛИХЕ

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Материјал	347	347
Резервни делови		
Алат и ситан инвентар		
Недовршена производња		
Недовршене услуге		
Готови производи		
Роба	550	
Стална средства намењена продаји		
Плаћени аванси за залихе и услуге		439
Укупно	897	786

Залихе резервних делова и материјала Предузећа исказује по набавној вредности као и излаз наведених из магацина путем интерних налога-требовања по набавним вредностима.

10.4 ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

Потраживања по основу продаје односе се на потраживања од купаца:

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
ЛАБАНЕ - Закупци који не раде а имају салдо		2.548
БИЋЕ КОМЕРЦ - Закуп ЛОКАЛА	358	
МАЧЕ-закуп ЛОКАЛА		1,111
ЕКО БУЏЕТ ПЛУС	615	
ЕМЦ ХОЛДИНГ - Закуп ЛОКАЛА		498
ГОРАНОВИЋ ПЛУС	285	
СОЈКИЋ РАДЕ - Сумњива и спор.потр. дати предлози за утужење	1.978	1.245
СОЈКИЋ РАДЕ - Закуп ЛОКАЛА		913
БИФТЕК - Закуп ЛОКАЛА	1,309	563
НИШПРОДУКТ - СТЕЧАЈ - Закупци ЛОКАЛА дати правној служби на утужење		642
ХЕПЕНИНГ - Закуп ЛОКАЛА	773	
Вужд - Закуп ЛОКАЛА	607	607
МЛЕКАРА БАРЂЕШ - Закуп ЛОКАЛА	249	
ЛАБАНЕ - Сумњива и спор.потр. дати предлози за утужење		592
НИШЛИЈСКИ РОШТИЉ - Закуп ЛОКАЛА	490	
ПРЕДРАГ НИКОЛИЋ - Закуп ЛОКАЛА	257	
МИЛАН МИТИЋ - Закуп ЛОКАЛА	660	
САТИ КОМЕРЦ - Закуп ЛОКАЛА	336	
МАЧЕ-Сумњива и спор.потраж. дати предлози са утужење		584
ПУМА	226	
Остали	22,684	19.742
Укупно	30.827	29.045
Исправка вредности потраживања од купаца	(16.968)	(17.661)
Свега	13.859	11.384

Усаглашавање у 2017. години није вршено са физичким лицима и радњама. Осталим правним лицима и предузетницима послати су захтеви за усаглашавање.

Географски распоред купаца је следећи:

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Купци у земљи		
Београд		
Војводина		
Ужа Србија	30,827	29.045
Минус: Исправка вредности	(16.968)	(17.661)
Укупно	13.859	11.384

10.5 ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Одложене пореске обавезе у износу од РСД 32.580 хиљада динара, обухватају износе пореза на добит који се плаћају у наредним периодима по основу опорезивих привремених разлика, и у односу на 2017. годину умањени су за износ од РСД 387 хиљада динара, што је у билансу успеха за 2018. годину исказан као одложени порески приход периода а по основу разлике рачуноводствене и пореске амортизације.

Одложена пореска средства и обавезе по годинама:

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Одложена пореска средства	(430)	(403)
Одложене пореске обавезе	33.020	33.380
Него одложене пореске обавезе	32.590	32.977

Дозвољено је пребијање одложених пореских средстава и обавеза. У 2018.г Предузеће је одложене пореске обавезе умањило за одложена пореска средства у износу од РСД 387 хиљаде динара, по основу разлике пореских основица за обрачун пореске и рачуноводствене амортизације као и по основу ново обрачунатих отпремнина.

10.6 ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

Друга потраживања обухватају:

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Потраживања за камату и дивиденде		
Потраживања од запослених	196	200
Потраживања од државних органа и организација		
Потраживања за више плаћен порез на добитак		
Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	70	
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	76	66
Потраживања по основу накнада штета		
Остала краткорочна потраживања		
Минус: Исправка вредности других потраживања	(142)	(142)
Укупно	220	124

10.7 ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	2018	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
У динарима:		

Хартије од вредности – готовински еквиваленти		
Текући (пословни) рачуни	1.202	160
Издвојена новчана средства и акредитиви		
Благајна		456
Остала новчана средства		
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Свега	1,202	616
У страниј валути:		
Девизни рачуни		
Девизни акредитиви		
Девизна благајна		
Остала новчана средства		
Новчана средства чије је коришћење ограничено или вредност умањена		
Укупно	1,202	616

Предузеће послује преко Societe Generale банке –Београд.

10.8 ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Порез на додату вредност односи се на:

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса)	472	269
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по посебној стопи (осим плаћених аванса)	42	31
Порез на додату вредност у датим авансима по општој стопи		
Порез на додату вредност у датим авансима по посебној стопи		
Порез на додату вредност плаћен при увозу добара по општој стопи		
Порез на додату вредност плаћен при увозу добара по посебној стопи		
Порез на додату вредност обрачунат на услуге иностраних лица		
Накнадно враћен порез на додату вредност купцима – страним држављанима		
ПДВ надокнада исплаћена пољопривредницима		
Потраживања за више плаћен порез на додату вредност	191	
Укупно	705	300

10.9 АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Активна временска разграничења чине:

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Унапред плаћени трошкови	469	338
Потраживања за нефактурисани приход		
Разграничени трошкови по основу обавеза		
Остала активна временска разграничења		
Укупно	469	338

10.10 ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни капитал обухвата следеће облике капитала:

		2018.	2017.
	%	РСД хиљада	РСД хиљада
Државни капитал	100	12.460	12.460
Друштвени капитал			
Задружни удели			
Емисиона премија			
Остали основни капитал – земљиште дапо на коришћење		23.563	23.563
Укупно	100	36.023	36023

Државни капитал представља капитал јавног предузећа кога је основала јединица локалне самоуправе. Основни капитал је у финансијским извештајима за 2017 год. исказан у износу од РСД 12.460 хиљада, регистрован је у АПР-у у износу од 100.00 дин.

Процедура регистрације укупног основног капитала је у току.

Остали основни капитал је настао прекривавањем извора ванпословних средстава за износ од РСД 23.563 хиљада а односи се на земљиште добијено на коришћење од стране локалне самоуправе приликом оснивања Предузећа.

10.11 РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	559.995	559.995
Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања		
Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала		
Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава		
Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања		
Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање		
Дообдици или губици по основу инструмената заштите ризика (хединга) новчаног тока		
Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају		
Укупно	559.995	559.995

10.12 НЕРАСПОРЕЂЕНА ДОБИТ

	2018	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Нераспоређена добит ранијих година		
Нераспоређена добит текуће године	4,609	2.325
Укупно	4,609	2.325

10.13 ГУБИТАК

	2018.	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Губитак ранијих година	(11.237)	(13.561)
Губитак текуће године		
Укупно	(11.237)	(13.561)

У 2019. години је извршено покриће дела губитка из ранијих година. На основу Одлуке Надзорног одбора бр. 716/2019 од дана 21.6.2019. године о покрићу дела губитка из ранијих година из нераспоређене добити за 2018. годину покривен је губитак из ранијих година у износу од РСД 4.609 хиљада динара.

10.14 ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања се признају када:

- Предузеће има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја;
- је вероватно да ће одлив ресурса који садржи економске користи бити потребан за измирење обавезе; и
- износ обавезе може поуздано да се измери.

Дугорочна резервисања обухватају:

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Резервисања за трошкове у гарантном року		
Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		
Резервисања за задржане кауције и депозите		
Резервисања за трошкове реструктурирања		
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених-МРС 19 отпремнине запосленима за одлазак у пензију	10,915	11.205
Резервисања за трошкове судских спорова		
Остала дугорочна резервисања		
Укупно	10,915	11.205

10.15

КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Краткорочне финансијске обавезе обухватају:

	Ознака валуте	Годишња каматна стопа	2018 РСД хиљада	2017 РСД хиљада
Краткорочне кредите и зајмови у земљи				
Societe Generale banka		10,2%	27.743	24.485
Свега		10,2%	27.743	24.485
Остале краткорочне финансијске обавезе				
Обавезе по краткорочним хартијама од вредности				
Остале краткорочне финансијске обавезе-робне резерве				719
Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји				
Део осталих дугорочних обавеза које доспевају до једне године				
Свега				719
Укупно			27,743	25.204

10.16

ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

Обавезе из пословања односе се на обавезе од добављача:

	2017 РСД хиљада	2017 РСД хиљада
ЕПС - Добављачи у земљи	9,562	15.786
НАИСУС - Добављачи у земљи	3,945	2.556
МЕДИАНА - Добављачи у земљи	1.436	1.473
БЕЛЛЕ АМИЕ - Добављачи у земљи		691
НАИС ПРОДУКТ - Добављачи у земљи	94	/
ТЕЛЕКОМ - Добављачи у земљи	65	120
ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ - Добављачи у земљи	344	260
АДВ ЉИЉАНА ЖИВКОВИЋ - Добављачи у земљи	180	/
КВАДРИКОМ - Добављачи у земљи	540	/
ИДЕО ЛУКС - Добављачи у земљи	220	/
ГРАДСКА ТОПЛАНА- Добављачи у земљи	1,265	323
САНИТ- Добављачи у земљи	72	106
STEEL MONT- Добављачи у земљи	229	177
КАЗНЕНО ПОПРАВНИ ЗАВОД- Добављачи у земљи	79	
ИВЕРКО- Добављачи у земљи	140	
АЛЕКСТРА - Добављачи у земљи	156	
МОГЛИ	110	
Остали	743	1.163
Укупно	19,180	22.655

Од укупног салда обавеза према добављачима у земљи усаглашено је око 80%. Независне конфирмације нису слате јер се ради о физичким лицима и радњама.

Географски распоред добављача је следећи

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Добављачи у земљи		
Београд		
Војводина		
Ужа Србија	19,180	22,655
Свега	19,180	22,655
Добављачи у иностранству		
Бивше југословенске републике		
Европа		
Африка....		
Укупно	19,180	22,655

10.17 ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ЗАРАДА И НАКНАДА ЗАРАДА

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају	8,555	8.867
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	1,175	1.296
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	3,142	3.226
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	2.708	2.902
Обавезе за нето накнаде зарада које се рефундирају		
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет запосленог које се рефундирају		
Обавезе за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет послодавца		
Укупно	15,580	16.291

10.18 ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Обавезе по основу камата и троскова финансирања	4,548	4.197
Обавезе за дивиденде		
Обавезе за учесце у добити		
Обавезе према запосленима		
Обавезе према директору, односно члановима органа управљања и надзора	65	65
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима		
Обавезе за нето приход предузетника који аконтацију подизе у току године		
Обавезе за краткорочна резервисања		
Укупно	4,613	4.262

10.19

ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

Обавезе за порез на додату вредност обухватају:

	2018	2017.
	РСД хиљада	РСД хиљада
Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)	5,412	5.055
Обавезе за ПДВ по издатим фактурама по посебној стопи (осим примљених аванса)	30	14
Обавеза за ПДВ по примљеним авансима по општој стопи		
Обавеза за ПДВ по примљеним авансима по посебној стопи		
Обавеза за ПДВ по основу сопствене потрошње по општој стопи		
Обавеза за ПДВ по основу сопствене потрошње по посебној стопи		
Укупно	5,442	5.069

10.20

ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине обухватају:

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Обавезе за порез на промет и акцизе		
Обавезе за порез из резултата		
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	4,643	4.327
Обавезе за доприносе који терете троскове		
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	17,550	21.100
Укупно	23,264	25.427

На дан 31.12.2018 године предузеће има обавезу за порез на имовину и камату у износу од 4.643 хиљаде динара.

Предузеће има и обавезе из ранијих година до 2013 године, накнаде у висини 8% за Фонд за развој пољопривреде у висини од РСД 17.550 хиљада динара, а за које је од Фонда тражило отпис истих. У 2014 години Фонд је Предузећу укинуо ову обавезу.

10.21

ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења чине:

	2018	2017
	РСД хиљада	РСД хиљада
Унапред обрачунати трошкови		
Унапред наплаћени приходи	11.560	12.963
Разграничени зависни трошкови набавке		
Одложени приходи и примљене донације		
Разграничени приходи по основу потраживања		
Остала пасивна временска разграничења		
Укупно	11.560	12.963

Пасивна временска разграничења односе се на унапред наплаћене резервације продајних места за 2018 годину

11. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Предузеће нема трансакције са повезаним лицима.

ДРЖАВНА ДОДЕЉИВАЊА

Предузеће нема државна додељивања.

ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

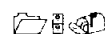
Предузеће има неукалулисану обавезу по основу законске затезне камате око 2,5 милиона дин, трошкове парничног поступка око милион динара и обавезу по основу уговора о закупу око 2 милиона динара (од 01.3.2013-31.10.2013 год.) тј. до раскида уговора, ради главног дуга по пресуди од 5.960.385,23 дин. од ДП „ Отворени тржни центар“, по пресуди Привредног суда у Нишу бр. 1 .П.117/2017 од 20.11.2017 године .

Предузеће није извршило укалулисавње трошкова на дан 31.12.2018 год. по горе наведеној пресуди из разлога јер је по истој упућена жалба Привредном Апелационом суду у Београду.

ДОГАЂАЈИ НАКОН БИЛАНСА СТАЊА

Значајне догађаје између датума на који су састављени финансијски извештаји тј. 31.12.2018. године и датума усвајања и одобравања финансијских извештаја, Предузеће није имало.

СТАЛНОСТ ПОСЛОВАЊА

Руководство Предузећа сматра да је пословање у складу са начелом сталности оправдано из разлога што менаџмент има све расположиве податке у вези са догледном будућношћу у пословању који указују на наставак позитивног пословања.

У Нишу, 17.6.2019. год.

Координатор службе рачуноводства и финансија

Милош Ђорђевић, дипл. ецц.

ДИРЕКТОР

Горан Ђорђевић, дипл. инж. ел.